

Pr. 446/2023
CJ, DJ

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/19969 din 13.12.2023
La nr.446 din 05.12.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă – art.9; Legea nr.1107/2002 Codul civil – art.715; ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

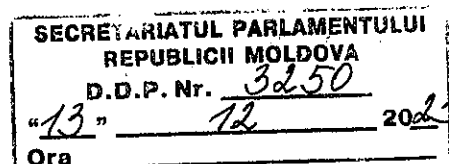
**Șef interimar al Direcției generale
prevenirea corupției**

Digitally signed by Chireoglo Lidia
Date: 2023.12.13 12:08:29 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lidia CHIREOGLO

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9307 din 13.12.2023

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă – art.9; Legea nr. 1107/2002 Codul civil – art.715; ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *"Elaborarea proiectului actului normativ rezidă din necesitatea ajustării cadrului normativ conex Legii taxei de stat."*

Autorul a mai precizat că, *"Modificarea actelor normative conexe Legii taxei de stat sunt necesare ajustării legislației naționale și cuprinde o serie de reglementări diversificate ce vizează noile reglementări în materie."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unui șir de acte normative în vederea ajustării și aducerii în concordanță cu prevederile Legii taxei de stat nr. 213/2023.

În acest sens, se modifică Codul de procedură civilă și se reglementează procedura de percepere și cuantumul taxei de timbru. La fel, se introduc noi reglementări care prevăd proba achitării taxei de timbru ca condiție de acces în justiție, se instituie/modifică normele potrivit cărora se va achita taxa de stat dar și taxa de timbru, iar în cazul revizuirii se propune de instituit mecanismul de restituire a cererii în cazul neachitări taxelor de stat și de timbru.

În ceea ce privește Codul contravențional, se impune plata taxei de timbru pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator.

De asemenea, trebuie menționate și modificările aduse Codului administrativ în ceea ce privește plata taxei de stat și a taxei de timbru, ca o noutate. Astfel, în cazul acțiunilor în contencios administrativ, se va impune plata taxei de timbru conform noilor reglementări. Această regulă se aplică și în cazul căilor de atac.

Totodată, se intervine și în alte acte normative pentru ajustarea cadrului conex a Legii taxei de stat, precum: Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă; Legea nr. 1107/2002 Codul civil; Legea nr. 154/2003 Codul muncii; Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor; Legea nr. 122/2003 Codul de procedură penală; Legea nr. 443/2004 Codul de executare; Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice; Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie; Legea nr. 294/2007 privind partidele politice; Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare; Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale; Legea nr. 200//2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova; Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității; Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanului); Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Având în vedere argumentele prezentate de autor în nota informativă, proiectul promovează interesul public privind crearea unui cadru normativ coerent, prin eliminarea oricăror discrepante dintre normele noii legi privind taxa de stat și prevederile altor acte normative conexe.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului

normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *”Implementarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare din bugetul de stat.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop ajustarea cadrului normativ conex Legii taxei de stat.

Prin proiect se propune modificarea unui șir de acte normative în vederea ajustării și aducerii în concordanță cu prevederile Legii taxei de stat nr.213/2023. În acest sens, autorul a precizat că, "*Modificarea actelor normative conexe Legii taxei de stat sunt necesare ajustării legislației naționale și cuprinde o serie de reglementări diversificate ce vizează noile reglementări în materie.*"

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Având în vedere argumentele prezentate de autor în nota informativ, proiectul promovează interesul public privind crearea unui cadru normativ coerent, prin eliminarea oricăror discrepanțe dintre normele noii legi privind taxa de stat și prevederile altor acte normative conexe.

13.12.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ , Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2023.12.13 09:55:05 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

